

בש"פ 4608/19 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 4608/19

לפני: כבוד השופטת י' וילנר

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בעמ"ת 64335-06-19 מיום 3.7.2019 שניתנה על ידי כב' השופט א' הימן

בשם המבקש: עו"ד רותם סרי

החלטה

1. בקשת רשות ערר ב"גלגול שלישי" לפי סעיף 53(א1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 על החלטת בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו (כב' השופט א' הימן) בעמ"ת 64335-06-19 מיום 3.7.2019, בגדרה נדחה עררו של המבקש על החלטת בית המשפט לנוער בתל אביב-יפו (כב' השופטת מ' קפלן רוקמן) במ"ת 51014-04-19 מיום 24.6.2019. במסגרת החלטה זו, הורה בית המשפט לנוער על המשך מעצרו של המבקש עד להחלטה אחרת.

2. ביום 28.4.2019 הוגש נגד המבקש, קטין יליד שנת 2004, כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות של אימים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, שני ניסיונות תקיפה סתם לפי סעיף 379 לחוק העונשין, ועבירת היזק לרכוש במזיד לפי סעיף 452 לחוק העונשין (להלן: כתב האישום). בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצרו של המבקש עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

3. בהחלטתו מיום 28.4.2019 הורה בית המשפט לנוער על מעצרו של המבקש עד להחלטה אחרת, וכן על קבלת תסקיר מעצר בעניינו. בהמשך לכך, בדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי ביום 6.5.2019 קבע בית המשפט לנוער כי מתקיימות ראיות לכאורה כמו גם עילת מעצר כנגד המבקש. בהמשך לכך, בדיון שהתקיים ביום 21.5.2019 הורה בית המשפט לנוער על שחרורו של המבקש לחלופת המעצר "שיטה", מסגרת כוללנית אשר לפי תסקיר שירות המבחן מיום 20.5.2019 נמצאה מתאימה לצרכיו.

4. המבקש שהה כשבוע וחצי בחלופת המעצר האמורה, אך הפר את הכללים והורחק ממנה, ולפיכך ביום 3.6.2019 הורה בית המשפט לנוער על מעצרו של המבקש עד להחלטה אחרת. בהחלטתו מיום 5.6.2019 הורה בית המשפט לנוער לשירות המבחן לבחון אפשרויות נוספות לחלופת מעצר בעניינו של המבקש, וזאת בשים לב לנסיבותיו האישיות ולקשייו לשהות במעצר מאחורי סורג ובריח. בתסקירים משלימים מטעם שירות המבחן צוין כי המעון הנעול "גלעם" עשוי להתאים לצרכיו של המבקש, ואולם הוא מצוי בתפוסה מלאה. בימים 12.6.2019 ו-19.6.2019 הורה בית המשפט לנוער על הארכת נוספות של מעצרו של המבקש, וזאת לנוכח היעדר המלצה מטעם שירות המבחן לשילובו של המבקש במסגרת זמינה ורלוונטית לצרכיו. בתוך כך, נקבע כי אין במוסדות שאינם נעולים כדי לאיין את מסוכנותו של המבקש לציבור. כן הורה בית המשפט לנוער למשיבה לפעול על-מנת שתתאפשר השמה של המבקש במעון "גלעם".

5. בדיון שהתקיים בבית המשפט לנוער ביום 24.6.2019 שבה המשיבה על בקשתה לעצור את המבקש עד תום ההליכים המשפטיים כנגדו. שירות המבחן שב וציין כי המעון "גלעם" מצוי בתפוסה מלאה, וכן כי ישנה היתכנות לקליטתו של המבקש במסגרת זו רק בחודש ספטמבר 2019. המבקש טען, בעיקרו של דבר, כי אין זה מתקבל על הדעת שקטין ישהה במעצר אך מן הטעם שאין מסגרות זמינות לקליטתו. כן נטען, כי בנסיבות אלה, יש לבחון אפשרויות השמה אחרות, אף אם הן מקלות יותר, וביניהן חלופת מעצר זמנית בבית סבו של המבקש.

6. בית המשפט לנוער קבע כי לנוכח היעדר מסגרת המתאימה לצרכיו של המבקש זמינה לקליטתו, ובשים לב למעורבות חוזרת ונשנית של המבקש בפלילים ולקשייו להשתלב במסגרת "שיטה" - יש להאריך את מעצרו של המבקש עד להחלטה אחרת. דיון נוסף בעניין מעצרו של המבקש נקבע ליום 14.7.2019.

7. על החלטה זו הגיש המבקש ערר לבית המשפט המחוזי, במסגרתו טען, בעיקרו של דבר, כי יש לשחררו לחלופת מעצר זמנית עד שיתפנה מקום עבורו במעון "גלעם". עוד הלין המבקש על כך שהמשיבה אינה מעמידה די

חלופות מעצר אשר יש בהן כדי לסייע לקטינים בעלי נסיבות אישיות מורכבות שלא לשהות במעצר מאחורי סורג ובריח, וזאת על-אף הקשיים והנזקים הנגרמים להם כתוצאה מכך.

8. בהחלטתו מיום 3.7.2019 דחה בית המשפט המחוזי את עררו של המבקש. בית המשפט המחוזי קבע, בעיקרו של דבר, כי על-אף נסיבותיו הקשות של המבקש, כמו גם הקושי שמעורר המחסור בחלופות מעצר המתאימות לצרכיהם של קטינים המצויים במצבים דומים - אין מקום לשחרר את המבקש בשלב זה לחלופות מעצר מקלות יותר.

על החלטה זו נסבה בקשות רשות הערר שלפניי.

הבקשה דן

9. במסגרת בקשתו שב המבקש על עיקר טענותיו בפני בית המשפט המחוזי, ומוסיף כי בקשתו מעוררת סוגיה עקרונית אשר עניינה בשאלה האם יש להותיר קטינים במעצר אך בשל העובדה שאין מסגרות הזמינות לקליטתם מחוץ לכתלי הכלא. עוד טוען המבקש, כי לנוכח נסיבות החיים הקשות שלו, היעדר עורף משפחתי ונזקקותו הטיפולית - יש להורות לגורמים הרלוונטיים למצוא פתרון השמתי זמני עבורו, וזאת עד שיוכל המבקש להשתלב בחלופת מעצר ארוכת טווח המתאימה לצרכיו.

דיון והכרעה

10. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות, וזאת מבלי להידרש לתשובת המשיבה.

כלל ידוע הוא כי בקשה לרשות ערר על החלטות בעניין מעצר ב"גלגול שלישי" תתקבל רק במקרים חריגים, שבהם מתעוררת שאלה עקרונית החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים להליך, או במקרים שבהם מתקיימות נסיבות חריגות כדוגמת פגיעה בלתי מידתית בזכויות המבקש, חשש לעיוות דין או חריגה מסמכות (ראו: בש"פ 6387/17 והאב נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (21.8.2017); בש"פ 2305/19 סיטאוו נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (31.3.2019); בש"פ 2264/19 בוגלה נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (3.4.2019)).

11. במקרה דנן, חרף ניסיונותיו של המבקש לשוות לבקשתו נופך עקרוני ובעל חשיבות כללית, הלכה למעשה, הבקשה אינה מעלה שאלה עקרונית החורגת מעניינו הפרטני של המבקש, קשה ככל שיהיה, והיא אינה בעלת השלכות רוחב. כמו כן, לא מצאתי כי נגרם למבקש עיוות דין או כי ההחלטה פוגעת בו באופן בלתי מידתי המצדיק את התערבותו של בית משפט זה.

12. לעצם העניין, בית המשפט המחוזי קבע כי על-אף הקושי הברור המתעורר כתוצאה מכך שאין אפשרות, בשלב

זה, לקלוט את המבקש בחלופת המעצר "גלעם", אין לקבל את האפשרויות האחרות שהוצעו על-ידי המבקש כ"פתרונות ביניים" עד שיתפנה מקום במסגרת זו. בתוך כך, נקבע כי לא ניתן לקדם את המבקש ברשימת ההמתנה במעון "גלעם", על פני קטינים אחרים, או לשחררו לבית סבו או למסגרת אחרת מטעם חסות הנוער. לא מצאתי להתערב בקביעות אלה, וזאת בשים לב להמלצות שניתנו במסגרת תסקירי שירות המבחן אשר צורפו לבקשה, כמו גם לעברו הפלילי של המבקש ולמסוכנות הנשקפת ממנו כפי שעולה מקביעותיו של בית המשפט לנוער בהחלטות המעצר השונות (ראו והשוו: בש"פ 3638/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (10.6.2019)); בש"פ 4463/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (1.7.2019)).

13. טרם סיום, אעיר כי יש להצר על המחסור במקומות פנויים במעונות נעולים המשמשים כחלופת מעצר עבור בני נוער שהסתבכו בפלילים. במרבית המקרים, מדובר בקטינים אשר החיים לא האירו להם פנים, והותרתם מאחורי סורג ובריאח אך מחריפה את קשייהם ועלולה לסכל את האפשרות כי ישוּבו לדרך הישר ויהפכו לאזרחים נורמטיביים במדינתו. לא אחת קרא בית משפט זה לגורמים הרלוונטיים לפעול על-מנת לשנות מצב עגום זה, אשר עולה מבקשה זו כמו גם מבקשות רבות ואחרות (ראו למשל: בש"פ 6718/06 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה ד' (10.9.2006)); בש"פ 6033/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה ל"ג (26.8.2012)). לא נותר לי אלא להצטרף לקריאות אלה ולקוות כי לא ירחק היום בו הן תשאנה פרי ואותם קטינים לא ימצאו עצמם מאחורי סורג ובריאח אך בעטיה של מצוקת דיור במעונות הנעולים. כבר נאמר על-ידי בית משפט זה כי "מדינת רווחה אינה יכולה להרשות לעצמה להחמיץ הזדמנות להשיב אל חיק החברה נער שבבוא היום יכול לשנות אורחותיו ולהפוך לאזרח מתפקד במקום עבריין ואסיר. כל זה יכול להיעשות, מבלי לוותר על האינטרס החשוב של ביטחון הציבור" (ראו: בש"פ 519/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (31.1.2016)).

14. אציין עוד כי המשך הדיון בענייניו של המבקש בבית המשפט לנוער נקבע לעוד ימים ספורים, ויש לקוות כי ייעשה מאמץ נוסף לאתר מקום מתאים עבור המבקש, אשר יהיה בו כדי לאיין את מסוכנותו ובו בעת לסייע לו להשתקם ולשנות את דרכיו.

15. סוף דבר: הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ו' בתמוז התשע"ט (9.7.2019).

שׁוֹפֵט